

Závěry celostátního semináře komunistů pedagogů a psychologů teoretického výzkumu

Prof. Dr. GUSTÁV PAVLOVIČ, DrSc.,
člen korespondent ČSAV, Praha

Vážené súdružky a súdruhovia!

Náš seminár k ideologickým problémom pedagogiky a psychológie, ktorý sa uskutočnil na základe rozhodnutia ÚV KSČ, analyzoval najmä ideologický vývin, súčasný ideologický stav a perspektívy ďalšieho rozvoja pedagogických a psychologických vied u nás. Referáty, koreferáty a diskusné príspevky vychádzali najmä z »Poučenia z krízového vývinu po XIII. zjazde KSČ« a zo záverov XIV. zjazdu našej strany.

Naše rokovanie jednoznačne ukázalo, že pri tvorivom rozvoji našej marxisticko-leninskej pedagogiky a psychológie musíme vychádzať predovšetkým z potrieb ďalšieho budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti v etape vedeckotechnického pokroku v podmienkach triedne rozdeleného sveta. Naše rokovanie ukázalo, že práve preto nemôžeme podceňovať principiálny boj proti zjavným i skrytým pozostatkom pravicovoopportunistických a revizionistických deformácií a proti ideologickej diverzii buržoázných protimarxistických teórií a náhľadov v našich vedných odboroch.

Súdruh dr. Dolejší, zástupca ÚV KSČ, vo svojom koreferáte tieto problémy nielen principiálne ozrejmil, ale načrtol aj smer ďalšieho marxisticko-leninského rozvoja spoločenských vied vôbec a socialistickej pedagogiky a psychológie osobitne.

V súlade s touto orientáciou prichodí nám sústrediť sa predovšetkým na tieto kľúčové okruhy problémov:

1. Na prvom mieste nám treba vlastný rozvoj socialistickej pedagogiky a psychológie zabezpečovať na základe rozvoja marxisticko-leninskej metodológie a v duchu potrieb našej rozvinutej socialistickej spoločnosti. Naše rokovanie ukázalo, že plnenie tejto úlohy si vyžaduje neustále prehĺbovanie ideologickej podstaty našich disciplín, ďalšie rozpracúvanie marxisticko-leninskej analýzy jednotlivých našich vedných disciplín, vyžaduje si mobilizáciu jednotného ideologického frontu pedagógov a psychologov v ofenzívnom nástupe proti buržoáznym ideologickým vplyvom a za koncentráciu síl na zvýšenie efektívnosti našej bádateľskej práce pre

spĺnenie úloh, ktoré pre nás vyplývajú z uznesení našej strany. Pri plnení týchto úloh veľký význam treba prisúdiť štátnemu a rezortnému plánu ďalšieho rozvoja našich vedných disciplín.

2. Pre spĺnenie týchto úloh je potrebné vytvoriť pevnú kádrovú základňu. Výchova mladých ideologicky vyspelých a odborne na vysokej úrovni pripravených vedeckých pracovníkov a mladých vysokoškolských učiteľov patrí medzi najdôležitejšie úlohy, pred ktorými stojíme. A nielen výchova, ale aj plánovité rozmiestňovanie kádrov nie je a nemôže byť záležitosťou jednotlivých pracovísk alebo osôb, ale záležitosť natoľko významná, že si vyžaduje centrálny plán i centrálnu kontrolu jeho plnenia.

Trvalé a systematické zvyšovanie ideologickej a vedeckej kvalifikácie vedeckých a vedeckopedagogických pracovníkov vo výskumných ústavoch i na katedrách vysokých škôl si vyžaduje jednak využívanie ideologických a metodologických seminárov i postgraduálnych štúdií, a jednak zvýšenie náročnosti na sústavné formy vedeckej prípravy. Mám na mysli najmä zvýšenie úrovne kandidátskych a doktorských dizertačných prác. Aj v tejto súvislosti nám treba širšie využívať i medzinárodnú spoluprácu, a to najmä pomoc Sovietskeho zväzu.

3. V našom rokovaní sa vyzdvihlo, ako je aj v oblasti vedy významná úroveň riadenia. Zdôrazňovala sa nevyhnutnosť profilácie našich pracovísk, ich racionálne rozmiestnenie podľa potrieb spoločnosti a podľa potrieb ďalšieho rozvoja našich vedných disciplín. Vyzdvihovalo sa, že súčasná integrácia vedy si pre rýchly pokrok vyžaduje jednak interdisciplinárny prístup, a preto aj tímovú prácu, a jednak dôslednú koordináciu vedeckej práce, a to nielen v rámci ČSSR, ale aj v rámci sústavy bratských socialistických krajín.

Na našom seminári sa vyzdvihovalo, že pre úspešný rozvoj našich vedných disciplín je potrebné zabezpečiť aj primeranú materiáľno-technickú základňu, experimentálnu bázu vybavenú modernou výskumnou technikou.

4. Kritériom spoločenskej efektívnosti vedy je čím rýchlejšie a kvalitnejšie zavádzanie jej výsledkov do spoločenskej praxe. Preto sa budeme usilovať o ďalšie rozvinutie publikačnej činnosti, o jej zameranie nielen na potreby praxe, ale aj na ďalší rozvoj našej teórie. Nepôjde iba o knižnú produkciu, produkciu moderných učebníc, ale aj o aktivizáciu časopiseckej tvorby, aby sa čím prv stala každodennou potrebou nielen vedeckých pracovníkov, ale aj pracovníkov spoločenskej praxe. Chcel by som v svojom závere podčiarknuť aj význam zvýšenia úrovne propagácie a popularizácie pedagogickej a psychologickej tvorby. Biele miesta v domácej tvorbe môžeme a musíme zaplniť pomocou prekladov, predovšetkým z bohatej sovietskej pedagogickej a psychologickej spisby.

*

Pokúsil som sa stručne zhrnúť hlavné úlohy a problémy, ktoré vyplynuli z nášho rokovania. Prosím vás, nepokladajte tento záver za konečný, ale skôr za podklad pre vedecké kolégium pedagogiky a psychológie ČSAV pre rozpracovanie uzáverov konečných, ktoré budú uverejnené spolu s ostatným materiálom.

Domnievam sa, že náš seminár svoju úlohu splnil a že prispeje k ďalšiemu rozvoju socialistickej pedagogiky a psychológie na prospech rozvoja našej socialistickej vlasti.